@zwnne

GEELKERKEN LINSKENS ADVOCATEN
CLIËNT SEMINAR 6 APRIL 2017

privacy- en gegevensbescherming nu en straks: de Wbp en de AVG

Prof. mr. Gerrit-Jan Zwenne

eLaw Leiden

GL

bewerkers-overeenkomst

vereisten en positie

programma

enige context en achtergrond
- van Wbp naar AVG

de spelers
- betrokkene
- verantwoordelijke en bewerker
- autoriteit persoonsgegevens
- functionaris gegevensbescherming

het speelveld
- verwerking persoonsgegevens
- bestand
- uitzonderingen

en de spelregels
- verwerkingsgrondslagen
- doelbinding
- bijzondere gegevens

en ook
- beveiligen en datalekken
- het inzageverzoek als verdienmodel
- streamen van de raadvergadering

kenmerken van de privacywet

wel over inzage- en verbeteringsrechten, bestandsbegrip etc.

omnibus-wetgeving met grote reikwijdte

open begrippen en vage normen

vooralsnog betrekkelijk weinig rechtspraak

flexibiliteit maar ook onzekerheid!

meer privacywetten

"beleidsneutrale implementaties"

Grondwet, EVRM
- privacy, communicatiegeheim
- beperking nodig in een democratische samenleving

Telecomwet
- verkeers- en locatiegegevens, spyware en 'cookies' , spam en telemarketing enz.

Enz

straks:

Uitvoeringswet AVG
& Veegwet AVG

AWR, Awb, Wbrp, Wpg WGBO, Wob, WvSr, WvSv enz.

artikel 23 AVG

1. De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van ~~die~~ dat artikel~~en~~ overeenstem~~t~~men met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, ~~kan~~ worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn …

betrokkenen, verantwoordelijken, bewerken, functionaris en college

DE SPELERS

de spelers

betrokkene — *data subject*
- *degene op wie de gegevens betrekking hebben*
- *natuurlijke persoon*

verantwoordelijke (“verwerkingsverantwoordelijke”) — *controller*
- *heeft zeggenschap over doel en wijze van verwerking*
- *natuurlijk persoon of rechtspersoon, of bestuursorgaan*

bewerker (“verwerker”) — *processor*
- *bewerkt gegevens t.b.v. verantwoordelijke zonder aan zijn of haar rechtstreeks gezag te zijn onderworpen*

Ap of Cbp — *data protection authority*
- *Autoriteit persoonsgegevens of College bescherming persoonsgegevens*

FG — *data protection officer (DPO)*
- *functionaris voor de gegevensbescherming*

(verwerkings)verantwoordelijke

zeggenschap over doel en middelen van verwerking

formeel juridisch, maar ook feitelijk cq functioneel

wie beslist over bewaartermijnen, verstrekking, inzageverzoeken, etc?

aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven moeten worden bezien aan welke natuurlijke persoon, rechtspersoon of bestuursorgaan de betreffende verwerking moet worden toegerekend

binnen de overheid zullen als verantwoordelijke te kwalificeren zijn: de afzonderlijke ministers op rijksniveau, het college van gedeputeerde staten en de commissaris van de Koningin op provinciaal niveau en het college van B&W en de burgemeester op gemeentelijk niveau (MvT)

bewerker c.q. verwerker

verwerkt persoonsgegevens ten behoeve van en onder verant-woordelijkheid van verantwoor-delijke

…het bepalen van de doeleinden van de verwerking en de zeggenschap daarover doorslaggevend. Of en hoeverre de bewerker de details van verwerkingswijze van persoonsgegevens kan bepalen hangt in grote mate af van [..] de overeenkomst [met de] verantwoordelijke

"d.w.z. overeenkomstig diens instructies en onder diens (uitdrukkelijke) verantwoordelijkheid.

De bewerker is allereerst een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling.

[D]e bewerker […] neemt geen beslissingen over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc."

bewerkers- of verwerkersovereenkomst

- ☑ *onderwerp en duur, aard en doel, van verwerking, soort persoonsgegevens, categorieën van betrokkenen, rechten en verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijke;*
- ☑ *instructiebevoegdheid verwerkingsverantwoordelijke (schriftelijk)*
- ☑ *vertrouwelijkheid en beveiliging, vereisten m.b.t. sub-verwerkers*
- ☑ *medewerking t.b.v. voldoen aan rechten van betrokkenen*
- ☑ *accountability & audits*

functionaris voor de gegevensbescherming

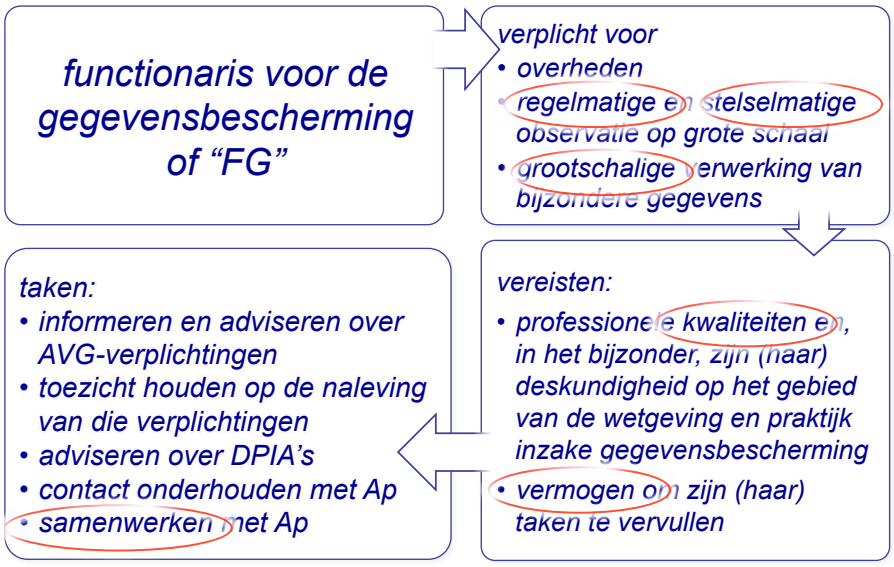

FG-verantwoordelijkheden

moet wel communiceren in alle talen van lokale toezichthouders en betrokken...!

- concern-FG is mogelijk
- mag extern worden ingekocht o.b.v. service-contract
- maar mag niet mede doel en middelen bepalen

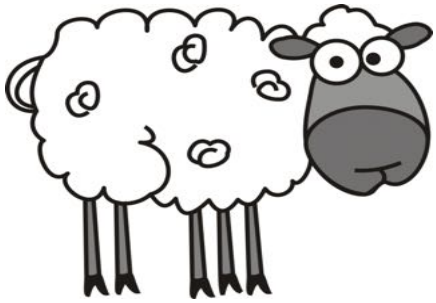

dus geen senior management rol

oneerlijke handelspraktijken?

de toonzetting (of: een nieuwe voorzitter, een nieuw geluid)

NUweekend

Nieuw jasje voor Autoriteit Persoonsgegevens: 'De boetes komen'

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een nieuwe naam, een nieuw gebouw en sinds vorige maand ook een nieuwe voorzitter. Als over twee jaar ook nog nieuwe EU-wetgeving van kracht wordt ontstaat een geheel vernieuwde toezichthouder, belooft de nieuwe baas Aleid Wolfsen.

Het gemeentebestuur zit Wolfsen, oud-Kamerlid voor de PvdA en voormalig burgemeester van Utrecht, duidelijk nog in hart en nieren. Het interview is nauwelijks begonnen of hij heeft het al over de decentralisatie van de overheid, die gemeenten meer taken - en dus ook meer gevoelige persoonsgegevens - oplevert.

Wolfsen staat niet bekend als groot voorvechter van de privacy. Veel mensen zullen hem vooral kennen als de controversiële burgemeester die drie moties van wantrouwen overleefde, onder meer nadat hij had geprobeerd om een kritisch artikel in een huis-aan-huisblad te onderdrukken.

Toch zegt Wolfsen al langer betrokken te zijn geweest bij het onderwerp, onder meer toen hij eind jaren 90 als rechter werkte. In die functie besloot hij bijvoorbeeld over het uitvoeren van

"Als wij samen naar de bibliotheek zouden gaan en er zou bij de ingang een man staan met een camera, die permanent zou meelopen. Welk boek je inkijkt, waar je naar zoekt. Nou, die sla je onmiddellijk in elkaar. Althans vrij snel. Nu zit de bibliotheek op internet en gebeurt hetzelfde. En niemand maakt zich er zorgen over. Vind ik raar."

geautomatiseerde verwerking persoonsgegevens

HET SPEELVELD

toepassing (excl. territoriale werking)

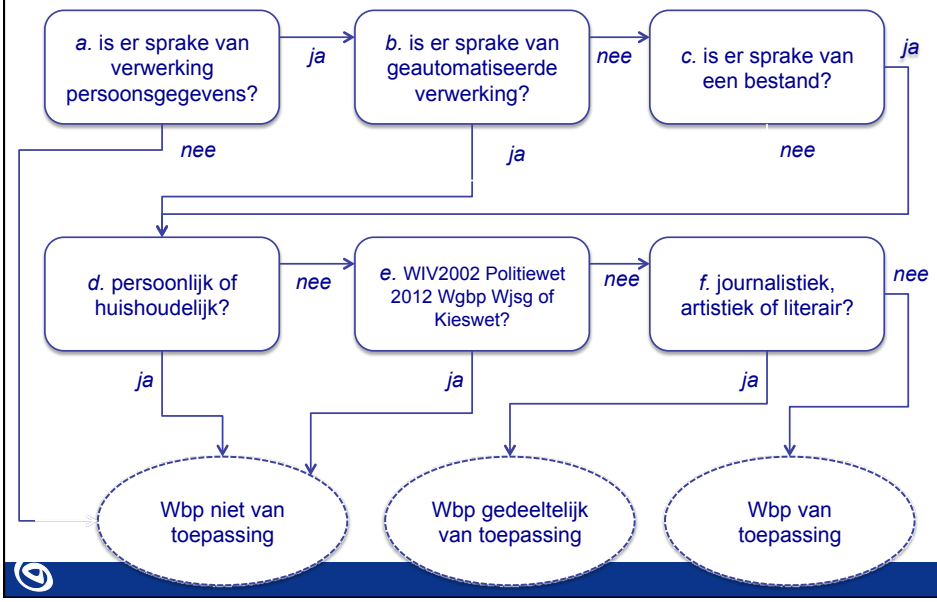

verwerking persoonsgegevens

persoonsgegevens
gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon

kost het een onevenredige inspanning om aan de hand van het gegeven de desbetreffende natuurlijke persoon te identificeren..?

verwerking
elke handeling m.b.t. persoonsgegevens

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (enzovoorts)

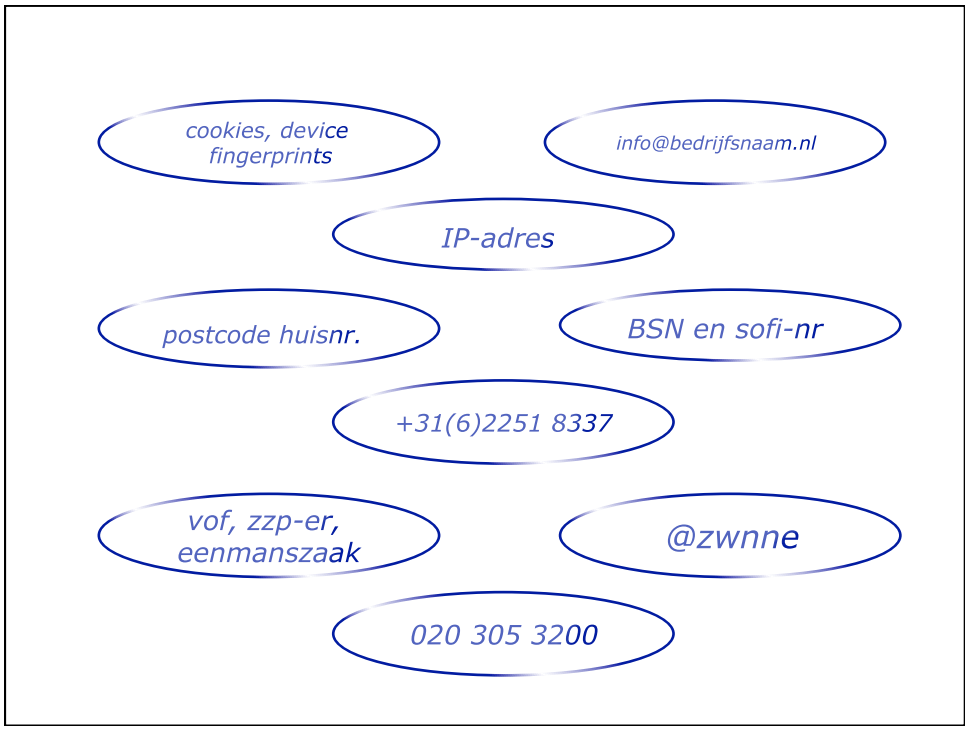

breyer

HJEU19 oktober 2016 C-582/14

een dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [..], wanneer hij beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

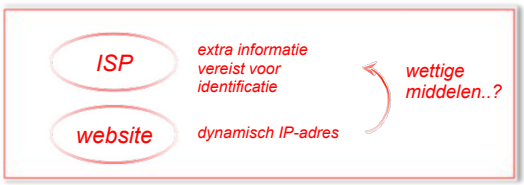

Probleemloos op pad: Minder Hinder App

Reizigers via hun smartphone, pc of tablet informeren over verkeershinder door wegwerkzaamheden én betere routealternatieven aanbieden. De Minder Hinder App is een mooi voorbeeld van de mogelijkheden van dynamisch verkeersmanagement. De app heeft inmiddels zijn meerwaarde bewezen in verschillende steden.

De basis voor de informatie komt uit een verkeersmanagementsysteem, zoals Vialis dat aan bijvoorbeeld de gemeente Zwolle leverde. Dit systeem wint informatie in uit verkeersregelinstallaties van de gemeente, provincie en Rijkswaterstaat. Daarnaast verzamelt het reistijdinformatie via bluetooth. Actuele parkeerinformatie komt rechtstreeks vanuit het parkeerverwijssysteem van de gemeente.

Met de Minder Hinder App ziet de reiziger op zijn scherm via rode en groene lijnen realtime waar de doorstroming in de gemeente het beste is. Zo kan deze zijn reis beter plannen. Wil iemand bijvoorbeeld met de auto naar het centrum, dan kan deze via de app zien hoe vol de parkeergarage daar is, welke route hij het beste kan nemen en of er verkeershinder onderweg is. Bovendien kan de reiziger via de app, dankzij een verbinding met verschillende webcams, live zien hoe de situatie op de weg is bij bepaalde wegwerkzaamheden.

Bluetrace
DATA FOR BETTER INSIGHTS

kenteken

Hof A'dam ECLI:NL:GHAMS: 2016:146

Uitgaande van de definitie van artikel 1, onderdeel a, Wbp vormt een kentekengegeven voor de heffingsambtenaar in beginsel wel een persoonsgegeven, omdat hij via Cition de beschikking krijgt over onversleutelde kentekengegevens van voertuigen die binnen de Gemeente Amsterdam geparkeerd zijn en die door hem, na gegevensverstrekking door de RDW, aan een natuurlijk persoon kunnen worden gerelateerd.

nationaal wanbetalersregister

[D]e naam en het kvk-nummer van [eiser] [kan] als de verwerking van persoonsgegevens [..] worden aangemerkt. [..]

Met de (handels)naam en het kvk-nummer van de onderneming van [eiser] kan immers de voor- en achternaam van [eiser] eenvoudig worden achterhaald.

Vzr Rb A'dam 12 september 2014 ECLI:NL:RBAMS: 2014:5938

overledenen

"De Wbp is slechts van toepassing op gegevens die betrekking hebben op identificeerbare natuurlijke personen die nog in leven zijn. Een identificeerbare persoon is blijkens de wetgeschiedenis een persoon wiens identiteit zonder onevenredige inspanning kan worden vastgesteld. Uit de enkele vermelding "overlevend kind" uit het gezin van haar wel op de website te vermelden vader kan haast onmogelijk -laat staan zonder onevenredige inspanning- worden afgeleid dat eiseres de dochter is van die in 1942 in Auschwitz vermoorde vader. Eiseres is dan ook geen identificeerbare persoon in de zin van de Wbp.

Vzr A'dam 11 december 2003 *LJN* AN9893 ('digitaal monument')

handmatige verwerking ('bestand')

- gestructureerd geheel van persoonsgegevens
- dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is, en
- betrekking heeft op verschillende personen

ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze

onderlinge samenhang

- *gemeenschappelijke bestemming of*
- *verzameling die in de praktijk als een geheel worden beschouwd, of*
- *vooraf aangebrachte structuur van de verzameling of raadpleeg-methodiek die samenhang brengt*

Art. 1(c) Wbp

Art. 4(6) AVG

dossier

HR 3 juni 2005 *LJN* AT109 ("zwartboek")

…. 3.5.2 Het hof heeft [..] met juistheid onderscheiden tussen enerzijds de verzameling dossiers van alle in het ziekenhuis van de Stichting werkzame medisch specialisten, onder wie [verzoeker], waarin algemene gegevens worden opgenomen, zoals personalia, de toelatingsovereenkomst en - bijvoorbeeld - correspondentie met betrekking tot het verrichten van werkzaamheden elders dan in het ziekenhuis, die alle bij elkaar in een dossierkast worden bewaard en welke tezamen een bestand vormen als bedoeld in art. 1, onder c, Wbp en

anderzijds het dossier "[verzoeker]", dat noch feitelijk noch naar de aard van de inhoud deel uitmaakt van dat bestand noch is bestemd om in dat bestand te worden opgenomen;

niet alleen wordt het dossier "[verzoeker]" afzonderlijk bewaard en is het alleen voor [betrokkene 2], de directeur van de Stichting, toegankelijk, ook bevat dit dossier geheel andere gegevens (over het functioneren van [verzoeker]) dan het bestand van de dossiers van de medisch specialisten.

analoge geluidsopnamen

Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

Voorts geldt [..] dat een financiële instelling als Dexia, […] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken zonodig te kunnen traceren en reconstrueren

HR 29 juni 2007 *LJN* AZ4663 ('Dexia')

uitzonderingen

- verwerking t.b.v. persoonlijke of huishoudelijke doeleinden
- Politiewet,WIV2002, WBRP WJSG, Wet BRP, Kieswet

Art. 2(1) en (2) Wbp

Art. 2(1) en (2)c AVG

Art.29 Opinie Sociale Netwerken 2009

"wanneer profielinformatie ook toegankelijk is voor anderen dan zelfgekozen contactpersonen, zoals wanneer een profiel voor alle leden van een sociale netwerkdienst toegankelijk is of de gegevens kunnen worden geïndexeerd door zoekmachines, is er sprake van toegang buiten de persoonlijke of huishoudelijke sfeer"

beperkte uitzondering voor verwerkingen met journalistieke, artistieke of literaire doeleinden

verwerkingsgrondslagen, verzamel- en verwerkingsdoelen, doelbinding, kwaliteit en beveiliging van gegevens, transparantie

DE SPELREGELS

rechtmatige verwerking

Art. 8*a-f* Wbp

Art. 6(1) *a-f* AVG.

verwerkingsgronden
- toestemming
- overeenkomst
- wettelijke plicht
- publiekrechtelijke taak

enz.

Art. 7 Wbp

Art. 5(1) b AVG.

verzameldoel
- welbepaald
- gerechtvaardigd
- én uitdrukkelijk omschreven

doelbinding
- verdere verwerking niet onverenigbaar met verzameldoel

Art. 9 Wbp

Art. 5(1) b AVG.

Art. 10 Wbp

Art. 5(1)e AVG.

bewaren
- niet langer dan nodig voor verzameldoel

vitaal belang

DRINGENDE MEDEDELING

Voor kopers van Lotus Speculoospasta Crunchy

Uit voorzorg roept Lotus Bakeries een partij Lotus Speculoospasta Crunchy terug, omdat de potten mogelijk metaaldeeltjes bevatten. Dit komt doordat de coproducent de metaaldetectie tijdelijk niet goed had afgesteld. Om elk risico uit te sluiten, raadt Lotus dringend aan de betreffende Speculoospasta Crunchy niet te consumeren.

De potten Speculoospasta Crunchy zijn in januari en februari 2017 verkocht in onder andere supermarkten, buurtwinkels en groothandels. Het gaat om potten **Speculoospasta Crunchy – te herkennen aan het gele deksel – met onderstaande houdbaarheidsdata. De datum staat op de zijkant van het deksel.**

Lotus Speculoospasta Crunchy,
pot van 400 gram:
24 februari 2018
28 februari 2018
8 maart 2018
16 maart 2018

Lotus Speculoospasta Crunchy,
pot van 700 gram:
5 februari 2018
18 februari 2018
10 maart 2018

Lotus Speculoospasta Crunchy met andere houdbaarheidsdata en Lotus Speculoospasta Original met het rode deksel voldoen veel aan de kwaliteitscriteria.

Wie Lotus Speculoospasta Crunchy met bovenstaande houdbaarheidsdata in huis heeft, krijgt zijn geld retour.
U stuurt het gele deksel in een ongefrankeerde envelop naar: Lotus, Terugroepactie Speculoospasta Crunchy, Antwoordnummer 19, 9660 VB, Galdrop onder vermelding van uw naam, adresgegevens en IBAN-rekeningnummer.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Lotus consumentenservice op telefoonnummer 0800-0221114 op werkdagen en zaterdag van 08.00 tot 20.00 uur.

Wij bieden onze excuses aan voor het ongemak.

Lotus Bakeries

Bonuskaart bleek van onschatbare waarde

Gepubliceerd: 22 augustus 2003 07:56
Laatste update: 22 augustus 2003 09:40

ZAANDAM - De bonuskaart van Albert Heijn is van "onschatbare waarde" gebleken bij het terughalen van Campina-producten die in een winkel van het supermarktconcern waren verkocht, aldus een woordvoerster van Albert Heijn, onderdeel van het Ahold.

"Met de klantgegevens konden we heel snel de mensen achterhalen die het product hadden gekocht", zei ze. Het ging om enkele tientallen stuks. Volgens de woordvoerster bleek na onderzoek dat één van de bij de klanten opgehaalde producten ook daadwerkelijk was "gemanipuleerd".

Albert Heijn ging tot actie over toen medio juni een vrouw ziek was geworden na het eten van het betreffende product, zogenoemde verwenkwark van het merk Mona. Het was de tweede keer dat Albert Heijn "handelend" moest optreden, aldus de woordvoerster.

proportionaliteit & subsidiariteit

Art. 5(1)*a*, 6(1) *b-f* AVG

Art. 6, 8*b-f* Wbp

privacyinbreuk niet onevenredig in verhouding tot belang waarvoor gegevens worden verwerkt

belang kan niet op andere, minder belastende wijze worden gerealiseerd

verzamel- en verwerkingsdoelen

verzameldoel welbepaald uitdrukkelijk omschreven
gerechtvaardigd

verdere verwerking niet onverenigbaar

Art. 5(1)*b* en 6(4) AVG

Art. 7-9 Wbp

- *verwantschap verzamel- en verwerkingsdoelen*
- *aard van de gegevens*
- *gevolgen voor betrokkene*
- *verkregen bij betrokkene of bij derden*
- *passende waarborgen*

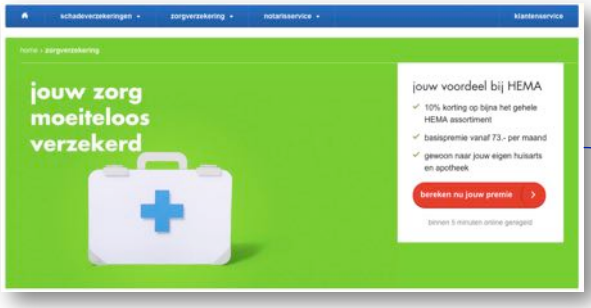

bijzondere gegevens

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras, etniciteit
- seksuele leven
- gezondheid
- biometrische ID-gegevens
- genetische gegevens
- strafrechtelijke gegevens (e.d.)
- én BSN

NIEUW..!

Art. 9-10 AVG

Art. 16-24 Wbp

verwerking bijzondere gegevens verboden, tenzij…

- met uitdrukkelijke toestemming (enz.), of
- door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
- enz...

«bijz. gegevens» verwerking mag ook

- uitdrukkelijke toestemming
- door betrokkene duidelijk openbaar gemaakt
- vaststelling, uitoefening of verdediging van een recht in rechte
- volkenrechtelijke verplichting
- zwaarwegend algemeen belang
  - passende waarborgen én bij wet bepaald
  - of met ontheffing van Cbp
- wetenschappelijk onderzoek

een uitzondering is géén verwerkings-grondslag

rasgegevens: verwerking mag

Art. 18 Wbp

Art. 21 Wbp

- voorzover onvermijdelijk ter identificatie
- voorzover nodig i.v.m. positieve discriminatie
  - alleen gegevens betreffende geboorteland van de betrokkene, van diens ouders of grootouders,
  - dan wel andere, bij wet vastgestelde criteria

herkenbare foto's op intranetsmoelenboek of sociale netwerken

videocameratoezicht

Vgl. Rb R'dam 16 mei 2012 LJN BW5513 (voorkeursbeleid)

onderscheid maken…

Alléén als een verantwoordelijke foto's of ander beeldmateriaal publiceert met het uitdrukkelijke doel om onderscheid te maken naar ras, is bijzondere oplettendheid geboden. In dat geval acht het CBP het een redelijke wetstoepassing om het beeldmateriaal aan te merken als een bijzonder persoonsgegeven.

CBP richtsnoeren

" … [onjuist is] dat in een geval [..] waarin de vordering uitdrukkelijk ook betrekking had op foto's van personen, toepassing van [art. 18 Wbp en 126nf Sv] alleen in aanmerking komt indien met de vordering is beoogd de desbetreffende gevoelige [ras] informatie aan die foto's te ontlenen"

HR 23 maart '10

persoonsnummers

- nummer ter identificatie van betrokkene bij wet voorgeschreven
- alléén gebruiken ter uitvoering van betreffende wet of voor doeleinden bij wet bepaald
- besluit bsn

transparantie (en rechten van betrokkenen)

rechten van betrokkenen
- inzage
- verbetering
- verzet

verplichtingen verantwoordelijken
- melden
- informeren

- *vergoeding: 23ct p/bldz , max €5*
- *vergoeding >100 bldz of lastig of rontgenfoto: €22,50*
- *mag bij vooruitbetaling! (J JN BL 32)*

Art. 33-42 Wbp

Art. 13-22 AVG

uitzonderingen

- doelbinding
- informatieplichten
- inzagerechten enz

Art 43 Wbp

Art. 23 AVG

Art. 31 ontw. UAVG

- staatsveiligheid
- voorkoming opsporing vervolging strafbare feiten
- gewichtige financiële en economische belangen van de staat
- rechten en vrijheden van derden (incl. verantwoordelijke)

enkele praktijkvragen

wat is een datalek, wat niet? wat is meldplichtig? is een zoekgeraakte brief een datalek? waarom wel/niet?

BEVEILIGING & DATALEKKEN

meldplicht datalekken...

Wie?

verantwoordelijke

Wat?

inbreuk op beveiliging van persoonsgegevens

Wanneer?

onverwijld d.w.z. in beginsel binnen 72 uur

Hoe?

bij Ap via Meldloket Datalekken

bij data subject (zo-mogelijk individueel)

meldplichten…

(1) melding bij toezichthouder
bij 'aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoons-gegevens'

(2) melding bij datasubject
bij 'waarschijnlijk ongunstige gevolgen voor diens persoonlijke levenssfeer'

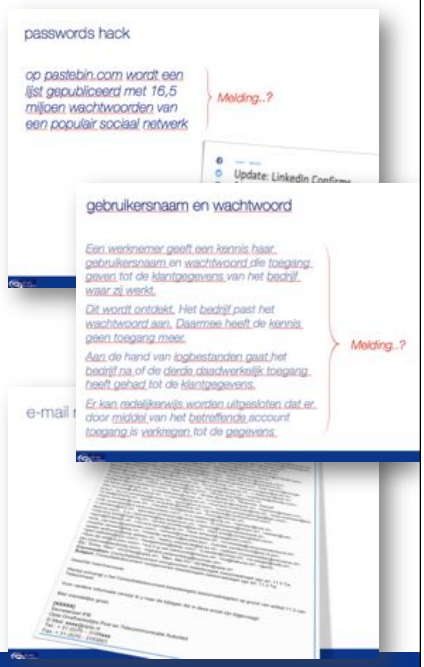

vragen?

zwenneblog • g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl • @zwnne